

ОЗНАКИ, ЩО ПРИТАМАННІ УЧНЯМ, ЯКІ ПОТЕРПАЮТЬ ВІД НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї І НА ЯКІ НЕОБХІДНО ЗВЕРТАТИ УВАГУ

Тип насильства	Прояви
Фізичне	<ul style="list-style-type: none"> – самокаліцтво (заподіяння дитиною травм самій собі); – крововиливи сітківки ока; – зсув суглобів, переломи кісток, гематоми; – забиті місця на тілі, сідницях або голові; рани і синці, різні за часом виникнення та/або у різних частинах тіла; – сліди укусів людиною; – незвичні опіки (наприклад, цигаркою або розжареним посудом)
Сексуальне	<ul style="list-style-type: none"> – знання термінології та жаргону, не властивого дітям; – висипи в паху, захворювання, що передаються статевим шляхом (для дітей молодшого та підліткового віку); – ознаки вагінального або анального проникнення стороннього тіла; – засоси (гематоми від поцілунків); – підліткова проституція; – вагітність (для підлітків); – сексуальні злочини серед неповнолітніх; – ініціювання сексуальних ігор з іншими, – невідповідні віку сексуальні ігри, – сексуальні домагання до дітей, підлітків, дорослих; – нерозбірлива та/або зухвала сексуальна поведінка; – уникнення контактів з однолітками, відсутність догляду за собою
Психологічне	<ul style="list-style-type: none"> – замкненість, зануреність у себе, інтровертність, неухважність – демонстрація повної відсутності страху; – неврівноважена поведінка; – агресивність, схильність до нищення і насильства; – уповільнене мовлення, нездатність вчитися, відсутність загальновідомих знань, невміння читати, писати та рахувати; – надто висока зрілість та відповідальність у порівнянні зі звичайними для цього віку; – уникання однолітків, бажання гратися лише з маленькими дітьми; – занадто низька самооцінка; – тривожність; – намагання справити враження людини, що живе в злиднях; – демонстрація страху перед появою батьків та/або необхідністю йти додому; – страх фізичного контакту; – депресія, спроби самогубства; – вживання алкоголю або наркотиків; – психосоматичні хвороби; – насильство щодо свійських тварин та до слабших істот загалом; – почуття провини за отримання фізичних ушкоджень; – різке погіршення навчання; – втечі з дому та бродяжництво
Економічне	<ul style="list-style-type: none"> – одяг не по сезону, – одяг брудний та неохайний, – виснаження через недостатнє або неправильне харчування, – крадіжка чужої їжі, речей – вдома нема іграшок, книжок, розваг, вдома безлад, холод, антисанітарія

Література: Методичні рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо взаємодії педагогічних працівників у навчальних закладах та взаємодії з іншими органами і службами щодо захисту прав дітей